

Contribuții la repertoriul arheologic al județului Călărași. Descoperiri gumelnițene pe valea Mostiștei

Valentin PARNIC*
Vasile OPREA*
Gabi DOBRE*

Résumé: *La Vallée de Mostiștea n'est pas aussi bien connue par les archéologues malgré les plus nombreuses campagnes de fouille faites ici. Les fouilles de type sondage, la publication sommaire des résultats, parfois la manque des informations conduisent à une insuffisance de la recherche.*

Les quatorze établissements de Gumelnița présentés sont les seuls bien connus aujourd'hui.

Mots clés: *énéolithique, Gumelnița A2, répertoire.*

Descoperirile arheologice care aparțin culturii Gumelnița, din Muntenia, deși numeroase și nu lipsite de interes, nu au beneficiat întotdeauna de atenția cuvenită din partea specialiștilor. Multe dintre ele încă nu au intrat în circuitul științific, altele nu au fost publicate în întregime sau fără o încadrare culturală exactă.

Mai mult decât atât, de multe ori, bazându-se pe informații verbale sunt menționate numai toponimele, fără ca acestea să fie însoțite de o hartă cu localizarea în spațiu a punctelor respective sau, măcar, de o minimă descriere a materialului arheologic.

Pentru completarea repertoriului arheologic al județului Călărași și pentru cunoașterea descoperirilor care aparțin culturii Gumelnița, de pe Valea Mostiștei (pl. V-VI), credem că nu este lipsită de interes publicarea unui repertoriu al acestora.

Considerăm că nu întotdeauna materialul arheologic (ceramică) descoperit într-un anumit punct implică și existența unei așezări. Prin urmare, atunci când am avut dubii în privința atestării unei așezări numai pe baza materialului arheologic (ceramică), ne-am exprimat îndoiala în ceea ce privește această clasificare.

Am încercat să alcătuim acest repertoriu, aflat într-o formă preliminară, în așa fel încât să nu lezăm contribuția autorilor descoperirilor mai vechi (Vlădiceasca, Măriuța, Șeinoiu). Numai atunci când am constatat informații inexacte sau insuficient de clare, noi ne-am permis să aducem modificările de rigoare.

Valea Mostiștei face parte din subregiunea geomorfologică Argeș – Valea Sărății – Mostiștea, o câmpie de tranziție între partea înaltă din vest și cea joasă din est. Ea cuprinde cea mai întinsă câmpie de divagare și zonă de tranziție spre dealuri.

Toate punctele cu materiale arheologice identificate se află pe terasele înalte din văile bălților formate de râul Mostiștea. Forma de relief predominantă este câmpia Mostiștei compusă din soluri aluvionare, nisipuri, depozite de loess și aluviunile din zona inundabilă.

Nu vom discuta aici despre intensă locuire din Valea Mostiștei, de-a lungul timpului, ci ne vom opri numai la descoperirile care aparțin comunităților gumelnițene.

Menționăm că în alcătuirea repertoriului ne-am bazat pe *opis*-ul folosit în **Fișa de cercetare arheologică**, emisă de **Ministerul Culturii și Cultelor, prin Serviciul Arheologie**, la data de **9 ianuarie 2001**.

I. Boșneagu (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Boșneagu.
2. Județ: Călărași.
3. Localitatea: Boșneagu.
4. Comuna: Dorobanțu.
5. Punct: Pe plajă.
6. Reper: Malul estic al lacului Mostiștea, la 250 m sud-vest de sat.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 56' 10''.
9. Longitudine: 26° 56' 15''.
10. Altitudine: 6 m.
11. Data primei cercetări a așezării: Niță Anghelescu, 1953–1954.
12. Cercetări: Valentin Parnic, Vasile Oprea, 1999–2000.
13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.

14. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice pentru completarea Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.

15. Scurtă descriere a situației arheologice: Pe malul estic al lacului Mostiștea, pe plajă, în urma retragerii apelor au fost descoperite mai multe fragmente ceramice Gumelnița A2. Între fragmentele ceramice au putut fi identificate vase lucrate îngrijit, dintr-o pastă bine frământată, arsă cel mai adesea uniform, iar ca forme predominante sunt străchinile (pl. II/1-2) și platourile. Au fost descoperite și câteva unelte de silex (gratoare, burine, lame, aşchii). Tot materialul descoperit se încadrează în faza a doua (A2) a culturii Gumelnița. Nu au fost identificate urmele unei construcții, fragmente de chirpici etc.) care să ateste existența unei așezări.

Trebuie menționat că în ultimii 50 ani, malul de est al lacului a fost erodat pe o adâncime medie de 15–20 m.

II. Chirnogi (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Chirnogi.

2. Județ: Călărași.

3. Localitatea: Chirnogi.

4. Comuna: Ulmu.

5. Punct: Valea Chirnogi.

6. Reper: Fostul CAP, la nord de Ulmu, pe malul estic al lacului Mostiștea.

7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.

8. Latitudine: 44° 15' 48''.

9. Longitudine: 26° 54' 53''.

10. Altitudine: 8–10.5 m.

11. Cercetări: Valentin Parnic, Vasile Oprea, 1999.

12. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.

13. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice în vederea completării Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.

14. Scurtă descriere a situației arheologice: Pe panta nordică a văii Chirnogi au fost descoperite fragmente ceramice care provin de la vase de mari dimensiuni și de la străchini, încadrate în faza Gumelnița A2. Decorul este constituit din barbotină, organizată cel mai adesea în vârci verticale sau oblice (pl. II/3-4) și butoni sau simple incizii. Au fost descoperite și câteva unelte de silex (gratoare, lame, burine, aşchii) și fragmente de râșniță.

Pot fi observate în profilul obținut prin ruperea malului, urme de chirpici ars, pe o lungime considerabilă, care atestă existența unor locuințe și implicit a unei așezări.

III. Dorobanțu (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Dorobanțu.

2. Județ: Călărași.

3. Localitatea: Dorobanțu.

4. Comuna: Dorobanțu.

5. Punct: La Pescărie.

6. Reper: Stația de pompare a apei, malul sud-estic al lacului Mostiștea.

7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.

8. Latitudine: 44° 13' 40''.

9. Longitudine: 26° 58' 00''.

10. Altitudine: 4–6 m.

11. Data primei cercetări a sitului: Niță Angelescu, 1953-1954.

12. Cercetări: Valentin Parnic, Vasile Oprea, 1999.

13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.

14. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice, pentru completarea Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.

15. Scurtă descriere a situației arheologice : Pe malul sud – estic al lacului Mostiștea, pe plajă, în urma retragerii apelor au fost descoperite mai multe fragmente ceramice Gumelnița A2 (pl. II/5-6) și unelte de silex (lame, gratoare, burine).

Nu au fost identificate urmele unei construcții, fragmente de chirpici, etc care să ateste existența unei așezări.

Trebuie menționat că în ultimii 50 ani, malul de est al lacului a fost erodat pe o adâncime medie de 15–20 m.

IV. Făurei (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Făurei.
 2. Județ: Călărași.
 3. Localitatea: Făurei.
 4. Comuna: Ulmu.
 5. Punct: Biserica veche.
 6. Reper: Amenajarea piscicolă, la 500 m sud-vest de sat.
 7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
 8. Latitudine: 44° 12' 42''.
 9. Longitudine: 26° 53' 42''.
 10. Altitudine: 4–13 m.
 11. Cercetări: Vasile Oprea, 2000.
 12. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.
 13. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice în vederea completării Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.
 14. Scurtă descriere a situației arheologice: Situată pe panta vestică a unei peninsule care înainta în lacul Mostiștea, astăzi acoperită în proporție de 70%. Au fost descoperite urmele unor locuințe de suprafață incendiate, vetre.
- Materialul arheologic descoperit: ceramică (fragmente de străchini, castroane, vase piriforme, vase bitronconice, chiupuri), unelte de silex, unelte de os, se încadrează în faza A2, a culturii Gumelnița.

V. Lunca (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Lunca.
2. Codul RAN al sitului arheologic: 97287.03.
3. Județ: Călărași.
4. Localitatea: Lunca.
5. Comuna: Valea Argovei.
6. Punct: Malul Mostiștei.
7. Reper: Malul vestic al lacului Mostiștea, în sud-vestul satului Valea Argovei.
8. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
9. Latitudine: 44° 18' 21''.
10. Longitudine: 26° 45' 17''.
11. Altitudine: Sub nivelul apei.
12. Cercetări de teren: Done Șerbănescu, George Trohani, 1973–1975.
13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.
14. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice pentru completarea Repertoriului Arheologic al județului Călărași.
15. Scurtă descriere a situației arheologice: Fragmente ceramice descoperite pe plajă. Decorul și formele care au putut fi reconstituite sunt tipice pentru faza A2, a culturii Gumelnița (pl. III/1). Astfel, au fost identificate castroane și străchini cu decor barbotinat, excizat și incizat.
16. Repere bibliografice:
Șerbănescu D., Trohani G., *Cercetări arheologice pe Valea Mostiștei, în Ilfov – File de Istorie*, București, 1978, p. 17-42.

VI. Măriuța (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Măriuța.
2. Denumirea sectorului arheologic: Așezarea eneolitică.
3. Județ: Călărași.
4. Localitatea: Măriuța.
5. Comuna: Belciugatele.
6. Punct: La Movilă.
7. Reper: 250 m est de sat.
8. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
9. Latitudine: 44° 33' 12''.
10. Longitudine: 26° 28' 34''.
11. Altitudine: 12-14 m.

12. Data primei cercetări a așezării: 1984.

13. Perioada de desfășurare: 1984-1991; 2000.

14. Cercetări: ✚Mihai Șimon, 1984-1991; Valentin Parnic, Eugen Paveleț, 2000.

15. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2; Gumelnița B1.

16. Obiectivul cercetării arheologice: Cercetările au avut inițial un caracter de salvare și au debutat printr-un sondaj care urmărea să pună în evidență stratigrafia așezării. Ulterior, cercetările au căpătat un caracter sistematic, urmărindu-se dezvelirea întregii suprafețe a satului eneolitic. În 1991 suprafața afectată de săpături era considerabilă, astfel că unul din obiectivele campaniei 2000 a fost cercetarea zonei sudice a satului eneolitic.

17. Scurtă descriere a situației arheologice: Suprafața așezării este cercetată în proporție de 60 %. Stratigrafia, cel puțin așa cum se prezintă până în momentul de față (după campania anului 2000), nu este complicată. După solul actual (vegetal), care pe alocuri nu depășește 15 cm grosime și care se prezintă sub forma unui sediment de culoare neagră cu o granulozitate mare, urmează stratul propriu-zis de cultură. Legat de compoziția stratului vegetal, trebuie să facem precizarea că materialul ceramic, mai puțin cel litic și osteologic, este acoperit de o crustă albă calcaroasă mai consistentă și mai masivă față de cel aflat la o adâncime mai mare.

Stratul propriu-zis de cultură (N1), a fost descoperit între -0.35/-0.40 m și -1.55/-1.65 m, grosimea acestuia variind între 1.15-1.30 m. Acest strat are o culoare maronie cu mici granule calcaroase de culoare albă. Tot stratul are o granulație foarte fină. El nu a putut fi divizat din punct de vedere al succesiunii stratigrafice deoarece nu a apărut nici un complex și nu am putut observa nici o situație deosebită. De altfel, Mihai Șimon menționează că în acest strat "nu au apărut podini de locuințe sau vetre".

În ceea ce privește elementele culturii materiale, care au fost descoperite, la Măriuța, acestea au confirmat faptul că ne aflăm, cel puțin în acest moment, în fața unei comunități care aparține fazei B a culturii Gumelnița.

Deși marea majoritate a materialului din stratul vegetal aparține tot culturii Gumelnița, au mai apărut și rare fragmente ceramice din perioada feudală târzie (sec. XVI-XVII).

Din punct de vedere tehnic ceramica este caracterizată de vase executate dintr-un lut bine ales și frământat. Repertoriul formelor ceramice este deosebit de variat. În primul rând se remarcă, din punctul de vedere al frecvenței, străchinile cu marginea îndoită în interior sau îngroșată în interior, precum și cele cu umărul ascuțit (pl. V/7). Castroanele (pl. V/4) cu umărul carenat sunt destul de frecvente. Alte forme de vas pe care le-am întâlnit în cursul cercetărilor noastre sunt: vasele borcan (pl. V/6), vasele piriforme, chiupurile, paharele, bolurile.

Decorul este destul de sărăcăcios, de cele mai multe ori fiind reprezentat de barbotină organizată în vârci paralele oblice, orizontale sau verticale. Sunt întâlnite și inciziile (pl. V/2), exciziile (pl. V/2, 3), brăurile alveolate (pl. V/5-6), canelurile adânci sub forma unor "benzi adâncite". Un alt element care poate fi considerat și decorativ, este cel reprezentat de proeminențele simple sau duble. Fără îndoială că acestea au și un rol funcțional.

Uneltele de silex sunt foarte numeroase, se ridică la peste 900, între care și 12 topoare. Tipologic se mențin uneltele de bază: lamele, gratoarele, burinele.

Din categoria uneltelor de piatră fac parte 42 râșnițe și șapte herminete.

O altă categorie de unelte este reprezentată de cele din os: străpungătoarele, spatulele, dălțițele.

Cel mai interesant obiect, din punct de vedere al rarității descoperirilor, îl reprezintă un împungător de cupru descoperit întreg și cu mânerul din os. În secțiune acesta era dreptunghiular. Din categoria uneltelor din cupru fac parte și patru ace descoperite în cursul campaniilor 1984 – 1990.

Plastica este reprezentată de șapte statuete antropomorfe întregi și patru zoomorfe, din lut, precum și șase figurine antropomorfe din os.

Considerăm că datarea "exclusiv pe analogii ceramice, a nivelului superior de la Măriuța, în faza Gumelnița A2c" (M. Șimon, E. Paveleț 2000) nu este conformă cu realitatea pentru că tocmai pe criterii tipologice acest material aparține fazei Gumelnița B1.

Documentația de șantier și materialul arheologic din campaniile 1984 - 1991 au fost prelucrate de Eugen Paveleț (Muzeul Dunării de Jos).

17. Referințe bibliografice:

Șimon M. *Importurile Stoicani Aldeni din așezarea gumelnițeană de la Măriuța, jud. Călărași, în Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos*, 13-14, Călărași, 1995, p. 29-41.

✚Șimon M., Paveleț E. *Considerații asupra așezării gumelnițene de la Măriuța, în Buletinul Muzeului "Teohari Antonescu" Giurgiu*, 5, 2000, p. 181-205.

Paveleț E. *Die anthropomorphen Statuettes aus Măriuța*, în *Das Altertum*, 2000, 46, p. 133-146.

VII. Sărulești (pl. IX/6).

1. Denumirea sitului arheologic: Sărulești.
2. Județ: Călărași.
3. Localitatea: Sărulești.
4. Comuna: Sărulești.
5. Punct: Măgureni ?
6. Reper: Sud-vest de sat, în cotul pe care îl face Mostiștea în dreptul satului.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 24' 30''.
9. Longitudine: 26° 38' 10''.
10. Altitudine: 13.2 m.
11. Data primei cercetări a așezării: 1982.
12. Cercetări: George Trohani.
13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.
14. Obiectivul cercetării arheologice: În cadrul șantierului arheologic "Valea Mostiștei", în vara anului 1982 s-a efectuat un sondaj și pe teritoriul comunei Sărulești, jud. Călărași. Locul fusese depistat prin cercetări periegetice (Done Șerbănescu, George Trohani).
15. Scurtă descriere a situației arheologice: În S și E au fost identificate fragmente ceramice provenind din vase eneolitice aparținând culturii Gumelnița A2 (pl. III/2-3). Descoperirea lor la 0.60 – 0.80 m, sub solul actual, în amestec cu fragmente de chirpici și porțiuni de vatră nu exclude posibilitatea ca așezarea de pe *tel*-ul de la sud-est de satul Măgureni să se fi extins, în anumite perioade și pe malul râului.
16. Referințe bibliografice:
 Șerbănescu D., Trohani G., *Cercetări arheologice în Valea Mostiștei*, în *Ilfov – File de Istorie*, București, 1978, p. 34, punctul 69.
 Trohani G. *Săpăturile arheologice de pe Valea Mostiștei, punctul Sărulești, Jud. Călărași*, în *Cercetări Arheologice* 7, 1984, p. 85–113.

VIII. Sultana 1 (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Sultana.
2. Județ: Călărași.
3. Localitatea: Sultana.
4. Comuna: Mănăstirea.
5. Punct: Malul Roșu.
6. Reper: Terasa Mostiștei, la 300 m sud-est de sat.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 14' 50''.
9. Longitudine: 26° 52' 10''.
10. Altitudine: 44.6 m.
11. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A1, Gumelnița A2, Gumelnița B1.
12. Data primei cercetări a așezării: 1923.
13. Cercetări: Ion Andrieșescu, 1923; Silvia Marinescu-Bîlcu, 1982–1983; Constantin Isăcescu, Corneliu Hălcescu.
14. Obiectivul cercetării arheologice: Punct identificat în urma cercetărilor de teren efectuate de Radu Vulpe; săpăturile inițiale au urmărit cunoașterea antichităților din Valea Mostiștei. Campaniile arheologice de după 1980 au avut un caracter de salvare dat fiind procesul accelerat de distrugere, provocat de eroziunea apelor Iezerului Mostiștea, a căror cotă a crescut în urma amenajărilor hidroameliorative.
15. Scurtă descriere a situației arheologice: Stratul de cultură măsoară 2.50/2.60 m–4.00 m. La limita inferioară a nivelului vegetal au fost descoperite sporadic materiale Cernavoda II.
 Situația stratigrafică este următoarea: 1. Gumelnița B1, 2. Gumelnița A2, 3. Gumelnița A1.
 Cel mai vechi nivel de locuire, care aparține fazei Gumelnița A1, conține puțin material arheologic. Vasele au fost lucrate, în majoritate, dintr-o pastă cu cioburi bine pisate și nisip, acoperite cu un slip negru lustruit. Ca forme întâlnim: vasul bitronconic; castronul (pl. I/1); vasul cu corp rotunjit (pl. I/3). Predomină ornamentul realizat cu barbotină. Destul de frecvent apare pictura cu

pastă albă, mai ales pe jumătatea superioară a castroanelor bitronconice și pe suprafața interioară a străchinilor.

Mai bine reprezentată este ceramica fazei A2. Formele predominante sunt castronul bitronconic; castronul tronconic de mici dimensiuni; strachina cu diferitele ei variante (pl. I/4-5). Ca tehnici de ornamentare întâlnim excizia, incizia (pl. I/3), barbotina (pl. I/4,5), pictura cu grafit (mai rar).

Ceramica fazei B1, este mult mai puțin documentată, marea majoritate a materialului aflându-se în stare fragmentară. Mai frecvent întâlnite sunt strachina cu diferite variante; vasul tronconic cu gât înalt; paharul scund, cilindric.

În urma descoperirilor din 1982 de la Sultana s-a constatat că nu este vorba de o locuire foarte intensă. Sectorul de est, al așezării, mai prielnic locuirii, pare să fi oferit spațiu suficient pentru ridicarea locuințelor, restul teritoriului putând fi folosit pentru adăpostirea animalelor și ridicarea unor construcții anexe în perioada cea mai intensă a locuirii, faza A2 a culturii Gumelnița.

16. Referințe bibliografice:

Andrieșescu I. *Les fouilles de Sultana*, în *Dacia* 1, 1924, p. 51–107.

Andrieșescu I. *Sultana, descoperiri arheologice din vara anului 1923*, în *BCMI* 19, 1926, p. 170–185.

Andrieșescu I. *Sultana (continuare)*, în *BCMI* 22, fasc. 60, 1929, p. 71–87.

Andrieșescu I. *Sultana*, în *BCMI* 22, fasc. 62, 1929, p. 165–171.

Isăcescu C. *Săpăturile de salvare de la Sultana, com. Mănăstirea, jud. Călărași*, în *Cercetări Arheologice* 7, 1984, p. 27–45.

IX. Sultana 2 (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Sultana.

2. Codul RAN al sitului arheologic: 104216.01.

3. Județ: Călărași.

4. Localitatea: Sultana.

5. Comuna: Mănăstirea.

6. Punct: Ghețarie.

7. Reper: Malul vestic al lacului Mostiștea, la 150 metri vest de Movila Sultana.

8. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.

9. Latitudine: 44° 16' 06".

10. Longitudine: 26° 52' 29".

11. Altitudine: 3–4 m.

12. Cercetări de suprafață: Vasile Oprea, Valentin Parnic, 2000.

13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița B1.

14. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice pentru completarea repertoriului Arheologic al județului Călărași.

15. Scurtă descriere a situației arheologice: Pe platforma joasă de pe malul apei, sunt mai multe așezări suprapuse, astfel: la nivelul inferior Gumelnița B1, care se întinde în mal pe o lungime de 100–120 m. (urme de locuințe incendiate). Nivelul este perturbat pe alocuri de locuirile ulterioare (Hallstatt, La Tène, Dridu, medieval).

Fragmentele ceramice descoperite provin, în totalitate, de la vase lucrate cu mâna, bine arse. Din punct de vedere al pastei acestea se împart în două categorii: lucrate neglijent dintr-o pastă grosieră și altele modelate cu atenție dintr-o pastă fină. Formele și dimensiunile variază de la vasele de mari dimensiuni, pentru depozitare, până la străchini (pl. I/8), pahare, castroane (pl. I/7), boluri (pl. I/7), capace, etc.

Ornamentarea vaselor este de asemeni variată. Cel mai des întâlnită este barbotina organizată, dar apare și ornamentul spiralo-meandric realizat cu ajutorul liniilor incizate, pliseurile sau canelurile fine și mai rar pictura (pl. I/2).

Au fost descoperite și câteva unelte de silex (fragmente de lamă și gratoare).

X. Șeinoiu (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Șeinoiu.

2. Codul RAN al sitului arheologic: 105516.01.

3. Județ: Călărași.

4. Localitatea: Șeinoiu.

5. Comuna: Tămădău Mare.

6. Punct: Movila din cimitir.
7. Reper: Malul stâng al Mostiștei, actualul cimitir al satului.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 27' 31''.
9. Longitudine: 26° 36' 30''.
10. Altitudine: 8.5 m de la nivelul actual de călcare.
11. Data primei cercetări a sitului: 1981.
12. Cercetări: Ț. Mihai Șimon, 1981-1984.
13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2, Gumelnița B1.
14. Obiectivul cercetării arheologice: Cercetări de salvare, movila urmând să fie excavată pentru construcția unui pod în amonte. Sondaj care urmărea să pună în evidență stratigrafia așezării.
15. Scurtă descriere a situației arheologice: Stratigrafic, situația se prezintă astfel:
 - a. Solul vegetal actual, 0–0.30/0.35 m.
 - b. Nivelul eneolitic Gumelnița B1, 0.30/0.35 m–1.65/1.70 m.
 - c. Nivelul eneolitic Gumelnița A2, 1.70/1.75 m–2.50/2.55 m.
 - d. Nivelul steril arheologic, 2.50/2.55 m.

În nivelul Gumelnița B1, a fost descoperită o locuință incendiată, care se prezintă sub forma unei mase de chirpici ars, cu dimensiunile de 4x3 m. În colțul de est al locuinței se găsea vatra rectangulară cu colțurile ușor rotunjite și dimensiunile de 0.90x1.00 m. Aceasta nu beneficia de gardină. Fragmentele de chirpici purtau urme de crengi, ceea ce denotă că tehnica de construcție folosită a fost paianta. Podeaua era realizată din lut bătătorit. Dintre resturile locuinței au fost scoase mai multe vase sparte pe loc (pl. IV/2-4), unelte de silex și o râșniță descoperită în imediata apropiere a vetrei.

Colțul estic al locuinței era tăiat de o groapă La Tène. De altfel, foarte aproape de suprafață au fost descoperite fragmente ceramice La Tène, perioadă căreia îi pot fi atribuite și alte două gropi post gumelnițene.

Și în nivelul Gumelnița A2, a fost descoperită o locuință incendiată cu suprafața de 5.20 x 4.10 m². Aceasta se prezenta sub forma unei mase de chirpici cu grosime de 0.60 m. Chirpiciul purta urme de nuiel, crengi mai groase și "scânduri". Deasupra distrugerii au fost depuse câteva vase întregi și câteva greutatea de lut care provin, probabil, de la un război de țesut. De pe podeaua locuinței, realizată din lut bătătorit, a fost recoltat un bogat material ceramic (pl. IV/1), unelte de silex, oase de animale domestice și sălbatice.

Planul și dimensiunile locuinței sunt delimitate de un șanțuleț întrerupt numai în dreptul intrării, lat de 0.20/0.25 m și adânc de 0.25/0.30 m, pe care autorul săpăturilor îl numește "șanț de delimitare a pereților", probabil un șanț de fundație.

Documentația de șantier și materialul arheologic au fost prelucrate de Valentin Parnic (Muzeul Dunării de Jos).

XI. Tăriceni (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Tăriceni.
2. Județ: Călărași.
3. Localitatea: Tăriceni.
4. Comuna: Frâsinet.
5. Punct: Biserica.
6. Reper: Curtea bisericii, în partea de sud a satului.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 23' 15''.
9. Longitudine: 26° 23' 08''.
10. Altitudine: 20.8 m.
11. Cercetări: Vasile Oprea, 1999.
12. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița A2.
13. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice pentru completarea Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.
14. Scurtă descriere a situației arheologice: Câteva fragmente ceramice (pl. III/4, 5), descoperite pe un promontoriu înalt, mărginit de două văi adânci.

XII. Ulmu 1 (pl. VI).

1. Denumirea sitului arheologic: Ulmu.

2. Codul RAN al sitului arheologic: 94615.01.
3. Județ: Călărași.
4. Localitatea: Ulmu.
5. Comuna: Ulmu.
6. Punct: La Caraman.
7. Reper: Malul estic al lacului Mostiștea, la 200 metri de Ulmu (extremitatea vestică a satului).
8. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
9. Latitudine: 44° 14' 50' ''.
10. Longitudine: 26° 55' 57' ''.
11. Altitudine: 2-4 m.
12. Data primei cercetări a așezării: Niță Anghelescu, 1953-1954.
13. Cercetări: Niță Anghelescu, 1953-1954; Valentin Parnic, Vasile Oprea, 2000.
14. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița B1.
15. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice, în vederea completării Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.
16. Scurtă descriere a situației arheologice: Așezare gumelnițeană, suprapune așezarea Boian și este suprapusă de un nivel cultural care aparține epocii bronzului.
S-au descoperit fragmente ceramice - străchini, castroane bitronconice (pl. VI/2, 4), vase borcan (pl. VI/1), vase piriforme, decorate cu barbotină (pl. VI/6), motive în relief sau incizii - unelte de silex, fragmente de chirpici ars care, probabil, provin de la resturile unor locuințe incendiate.
Așezarea este situată pe terasa înaltă, în pantă, spre apă.
Trebuie menționat că în ultimii ani, malul de est al lacului a fost erodat pe o adâncime medie de 15 – 20 m (majoritatea fragmentelor ceramice au fost descoperite în apă).

XIII. Ulmu 2 (pl. VI).

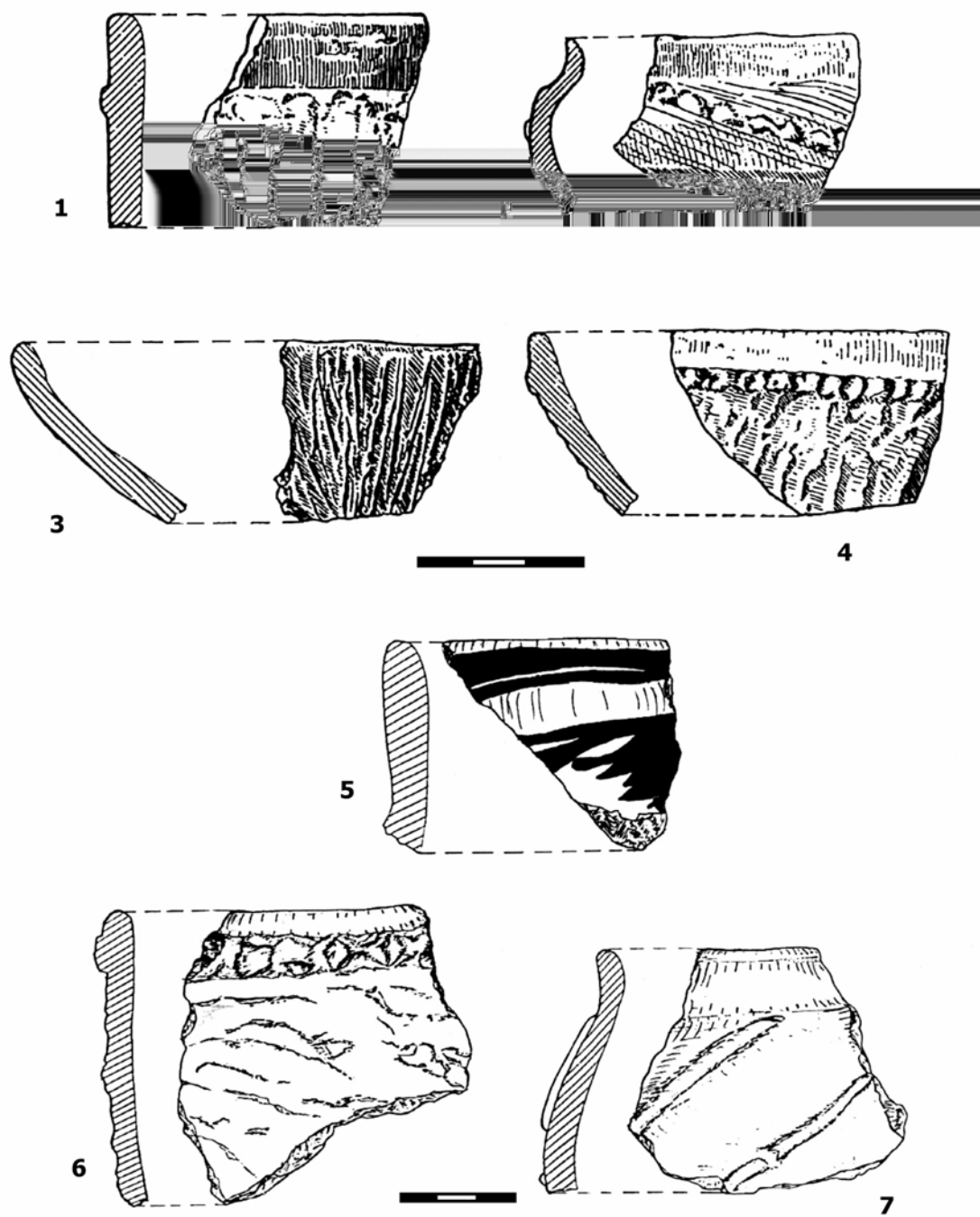
1. Denumirea sitului arheologic: Ulmu.
2. Județ: Călărași.
3. Localitatea: Ulmu.
4. Comuna: Ulmu.
5. Punct: Ulmu 1.
6. Reper: Amenajarea piscicolă, la 250 metri sud-vest de sat.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 14' 58' ''.
9. Longitudine: 26° 55' 59' ''.
10. Altitudine: 1.3-5 m.
11. Data primei cercetări a sitului: Niță Anghelescu, 1953-1954.
12. Cercetări: Niță Anghelescu, 1953-1954; Valentin Parnic, Vasile Oprea, 2000.
13. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița B1.
14. Obiectivul cercetării arheologice: Identificarea de noi puncte arheologice, în vederea completării Repertoriului Arheologic al Județului Călărași.
15. Scurtă descriere a situației arheologice: Așezarea gumelnițeană se află pe o peninsulă, apărată natural de o vale. S-au descoperit urmele unor locuințe incendiate (chirpici, lemn ars) pe o lungime considerabilă, fiecare (3.5-4.5 m).
Fragmentele ceramice descoperite sunt tipice pentru faza B, a culturii Gumelnița. Formele cel mai des întâlnite sunt strachina, castronul (pl. VI/5) și mai rar, vase modelate dintr-o pastă fină, de mici dimensiuni.

XIV. Vlădiceasca (pl. VI).

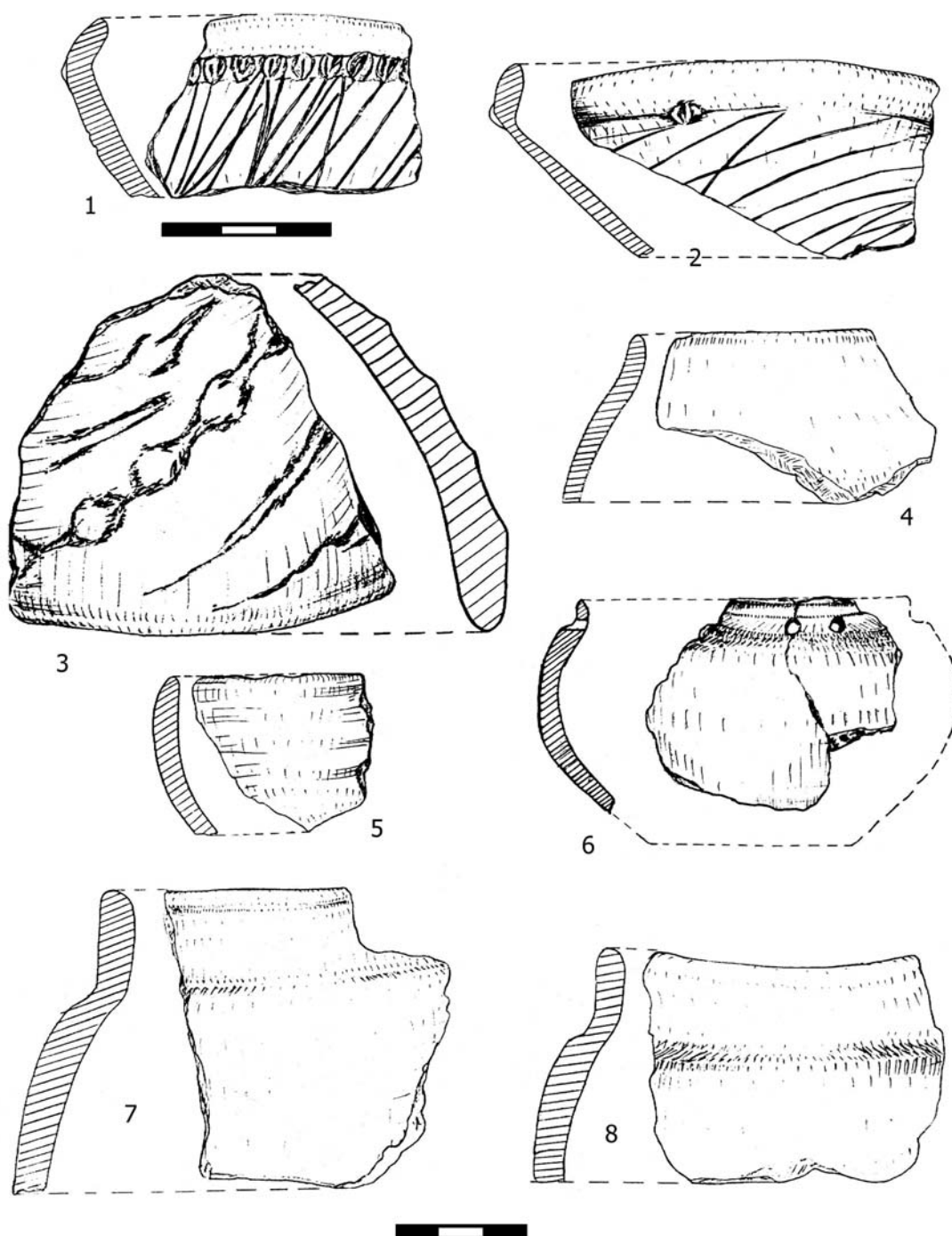
1. Denumirea sitului arheologic: Vlădiceasca.
2. Codul RAN al sitului arheologic: 105767.02.
3. Județ: Călărași.
4. Localitatea: Vlădiceasca.
4. Comuna: Valea Argovei.
5. Punct: Ghergălăul Mare.
6. Reper: În sud-estul satului Valea Argovei, în sudul satului Vlădiceasca.
7. Repere hidrografice: Lacul Mostiștea.
8. Latitudine: 44° 21' 17''.

9. Longitudine: 26° 47' 39".
10. Altitudine: Sub nivelul apei.
11. Încadrare cronologică: Eneolitic – Gumelnița B1.
12. Data primei cercetări a sitului: George Trohani, 1973.
13. Cercetări: George Trohani (așezarea a fost identificată prin cercetări de suprafață efectuate de Barbu Ionescu și Done Șerbănescu).
14. Obiectivul cercetării arheologice: "Cercetare de salvare determinată de amenajarea pentru irigații a perimetrului Mostiștea. Zona urma să fie inundată prin crearea lacurilor de acumulare."
15. Scurtă descriere a situației arheologice: "Pentru explorarea printr-un sondaj a așezării geto-dace, ce suprapune locuri Gumelnița și Boian, s-au deschis trei secțiuni orientate sud-nord."
Locuirea gumelnițeană se prezintă sub forma unei "depuneri de pământ brun - slab cenușiu, lutos, alunar, afânat."
- Locuința nr. 9 geto-dacă, este situată în S I – II, orientată sud-est – nord-vest și are forma unui paralelogram. În colțul de est se află o groapă cilindrică "conținând în majoritate ceramică și silexuri specifice culturii Gumelnița."
16. Referințe bibliografice:
Trohani G. *Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate în așezarea geto-dacică de la Vlădiceasca, jud. Ilfov, în anul 1973*, în *Cercetări Arheologice* 1, 1975, p. 151–177.
Șerbănescu D., Trohani G. *Cercetări Arheologice pe valea Mostiștei, în Ilfov – File de Istorie*, București, 1978, p. 31.

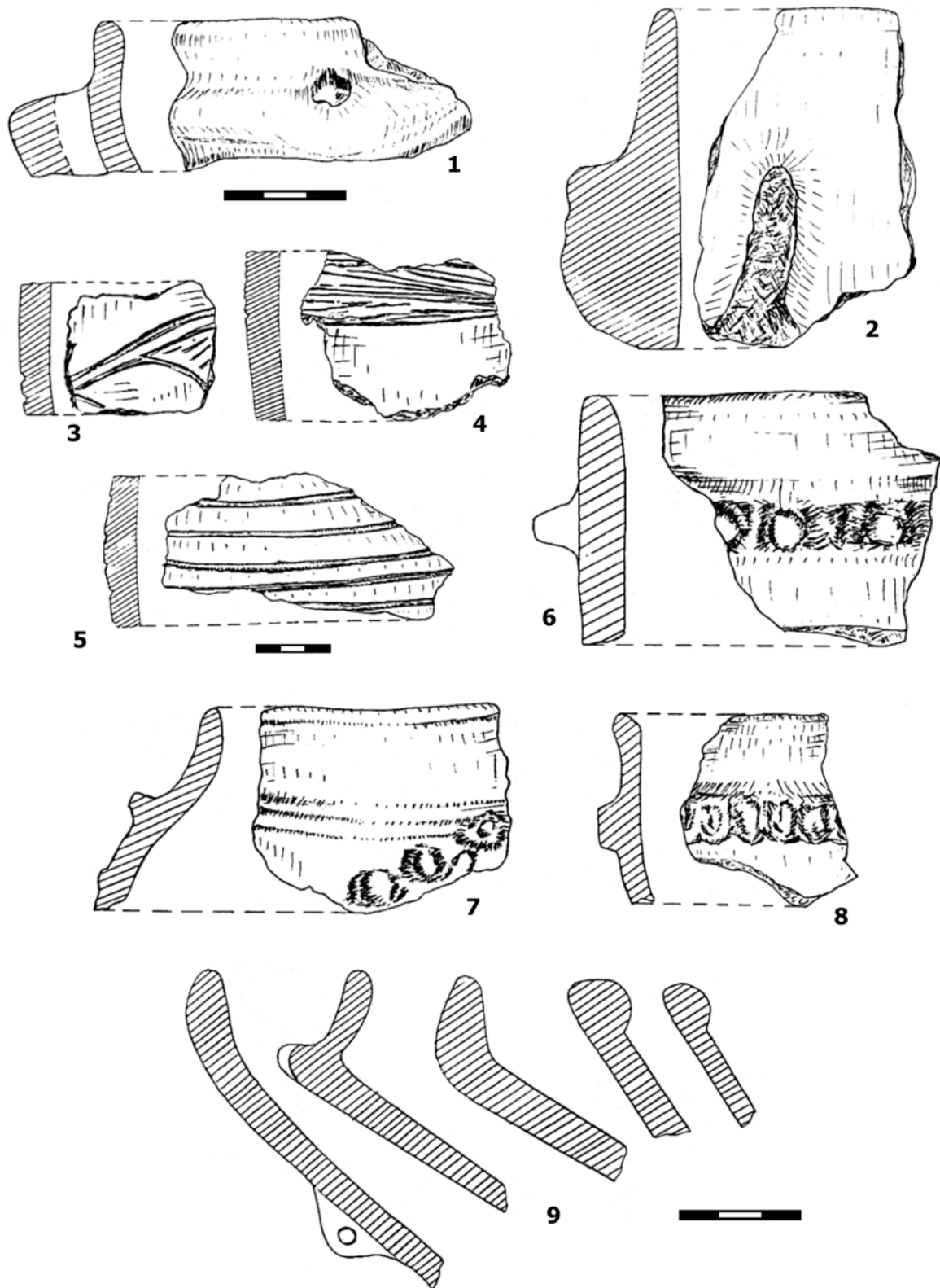
Așa cum am menționat încă de la începutul rândurilor noastre, acest repertoriu are un caracter preliminar și nu este exclus, ca în măsura în care cercetările noastre vor căpăta amploare, să apară noi puncte Gumelnița pe harta arheologică a județului Călărași.

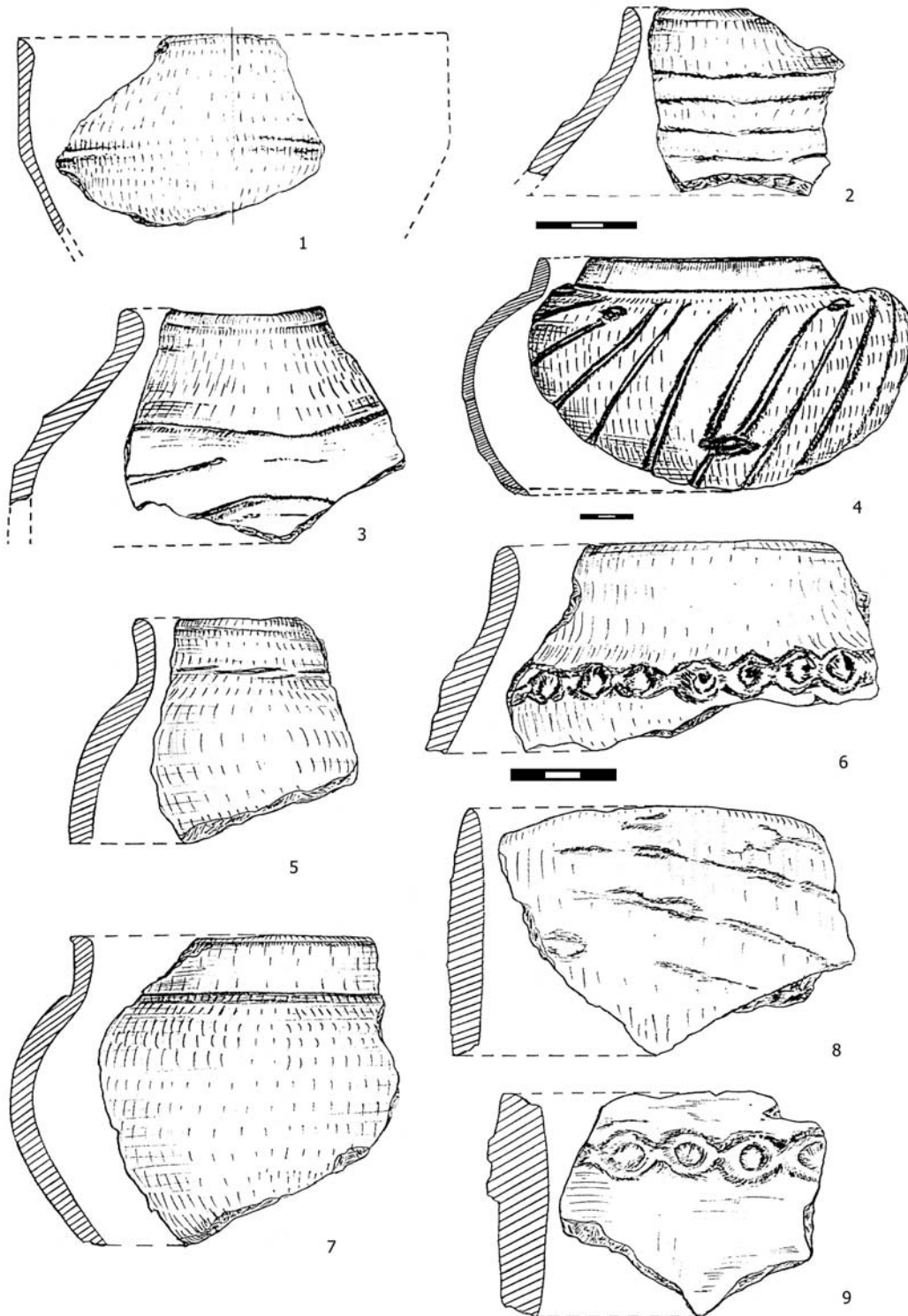
Pl. I. Ceramică gumelnițeană. / *Céramique gumelnitienne.*

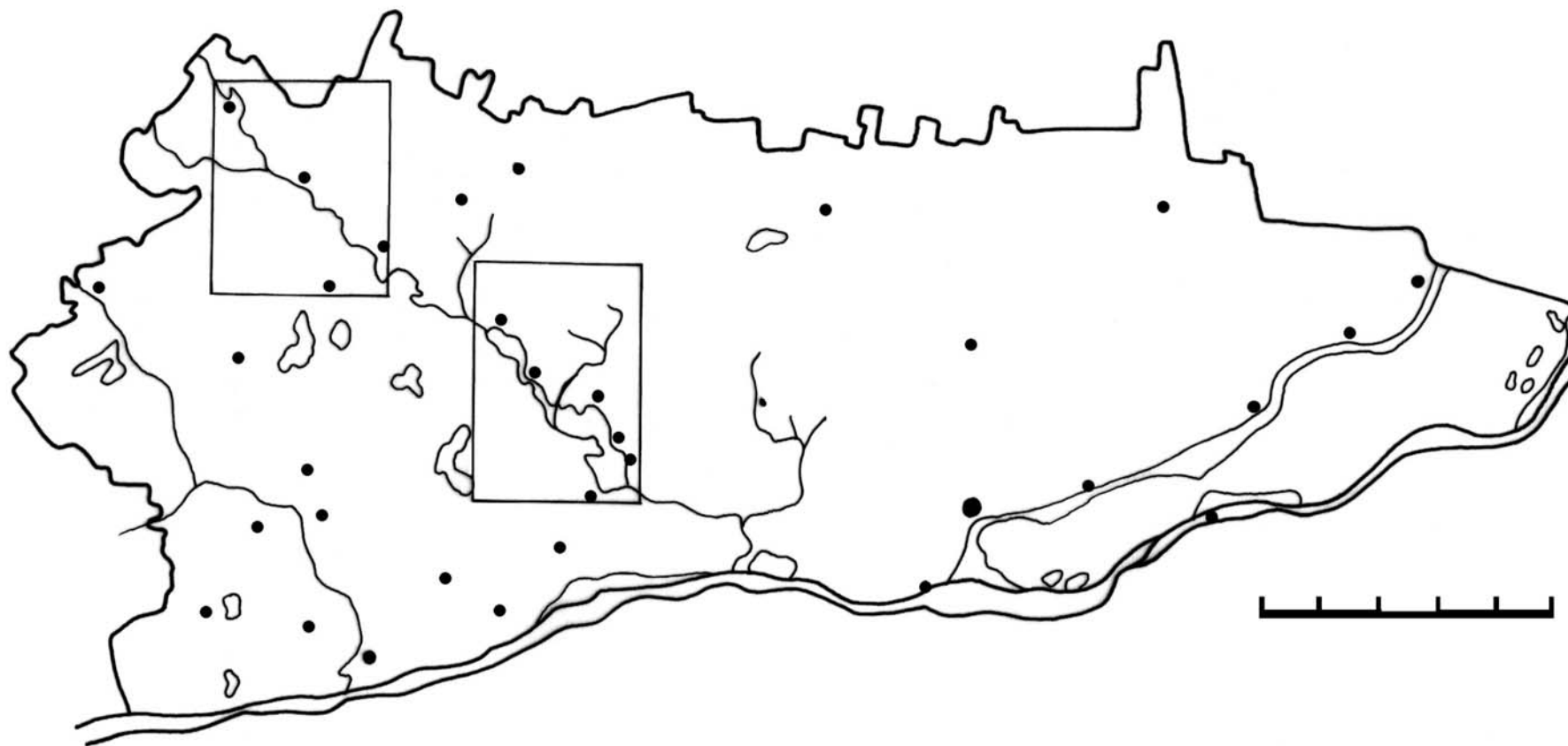
Pl. II. Ceramică gumelnițeană. / *Céramique gumelnitienne.*

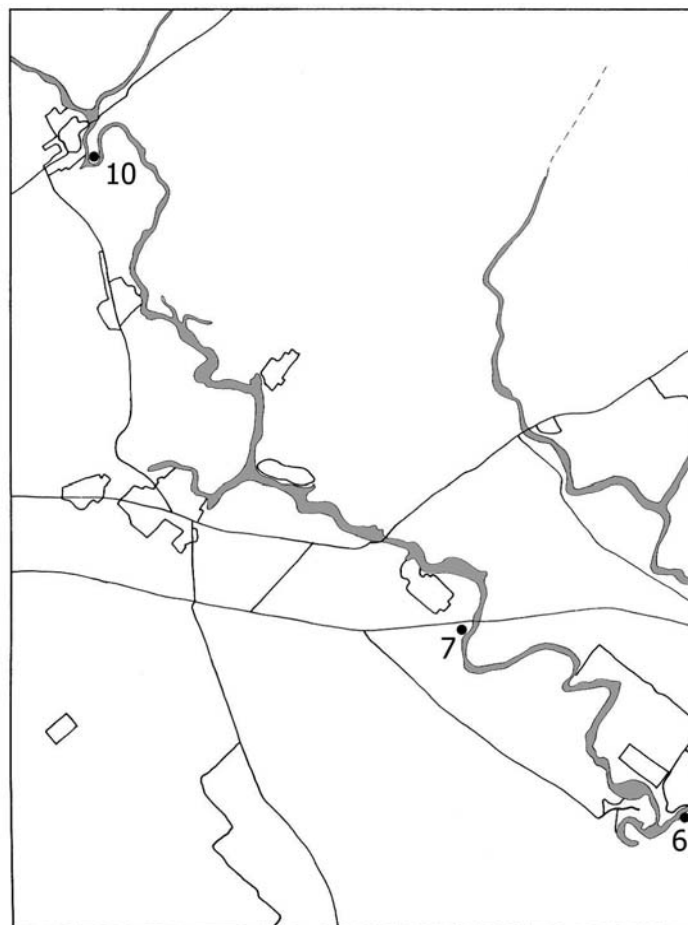
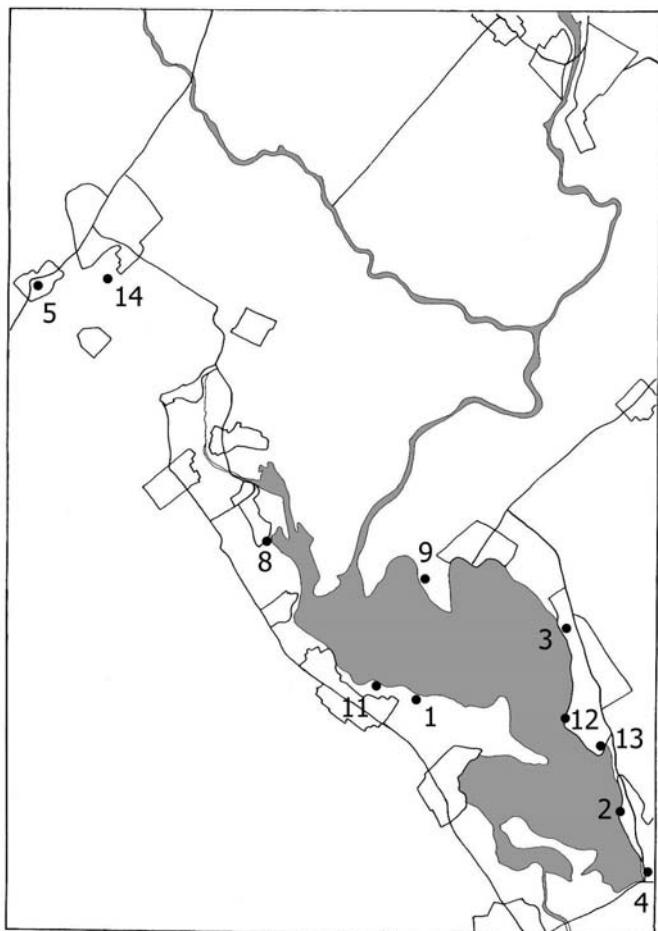
Pl. III. Ceramică gumelnițeană. 1.
Céramique gumelnitienne. 1.

Pl. IV. Ceramică gumelnițeană. / *Céramique gumelnitienne.*

Pl. V. Harta distributiei siturilor repertoriate. / *La carte de la distribution des etablissements.*

Pl. VI. Amplasarea punctelor arheologice identificate. / *L'emplacement des établissements identifiés.*

1. Sultana *Malu Roșu*; 2. Boșneagu; 3. Chirnogi *Ulmu*; 4. Dorobanțu; 5. Lunca; 6. Sărulești; 7. Șeinoiu; 8. Tăriceni; 9. Făurei *Ulmu*; 10. Sultana *Ghețarie*; 12. Ulmu *La Caraman*; 13. Ulmu I; 14. Vlădiceasca *Ghergălăul Mare*.